

DECLARACIÓ PER LA PLENITUD DE DRETS I D'ÚS DE LA LLENGUA CATALANA

Els assistents a l'XI Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, que ha tingut lloc a Palma entre els dies 8 i 12 de setembre de 1997, procedents de més de quaranta universitats d'arreu del món, havent analitzat la situació actual de la llengua catalana i els problemes més crítics que l'afecten, volem fer pública la declaració present com a crida a la responsabilitat institucional i social.

Els anys vinents seran decisius per al futur de la comunitat lingüística catalana, ja que s'hi acabarà de perfilar l'organització de l'Estat espanyol com a estat autònom, s'hi definiran els espais lingüístics i culturals de la Unió Europea i s'hi debatran els principis internacionals que han d'assegurar el pluralisme lingüístic i cultural en el procés de mundialització de l'economia, de la informació i de la comunicació.

En aquest context cal tenir present que el territori de llengua catalana és habitat per més d'onze milions de persones, de les quals la parlen habitualment prop de set milions. Aquesta població, a pesar de les fronteres administratives que la fragmenten, constitueix una comunitat lingüística més extensa que la de moltes llengües d'estat plenament reconegudes. Els darrers anys s'ha iniciat un procés de recuperació lingüística que ha convertit el català en llengua oficial per a més de deu milions de persones i que l'ha fet avançar especialment en els àmbits administratiu, educatiu i de producció cultural; aquest procés, de cap manera, no es pot veure estroncat. En definitiva, la comunitat lingüística catalana és prou consistent per a poder exigir el

reconeixement d'un estatus equiparat plenament amb qualsevol altra llengua normal en el seu propi territori.

Aquest estatus passa necessàriament per uns mínims indispensables: reconeixement jurídic de la seva oficialitat territorial com a llengua habitual en l'administració i amb plenitud de funcions públiques; ús generalitzat com a llengua vehicular en el sistema educatiu; consolidació d'un espai comunicatiu conjunt normal (televisió, ràdio, premsa, telemàtica...); ús plenament normal, sense cap mena de subordinació a cap altra llengua, en totes les relacions comercials, econòmiques i laborals.

Aquestes legítimes aspiracions de la comunitat lingüística catalana, emparades en la Declaració Universal dels Drets Lingüístics, es veuen greument obstaculitzades de diverses maneres. En alguns territoris (Catalunya Nord, Franja de Ponent i l'Alguer) encara no té el reconeixement de llengua oficial i han estat sistemàticament obstruïdes les iniciatives per a aconseguir-lo. Des de les mateixes institucions valencianes i de determinats sectors socials, la llengua catalana és atacada amb especial virulència amb la finalitat immediata d'aïllar el País Valencià de la resta de la comunitat lingüística i amb l'objectiu final de mantenir la subordinació de la llengua pròpia al castellà i consumir el procés de substitució lingüística en el propi territori. En són exemples recents la prohibició de llibres de text que reconeixen la unitat lingüística del català i el valencià, la persistència dels impediments a la recepció de TV3, la manca de reconeixement jurídic de l'equivalència de les denominacions valencià i català, etc., i, en general, els entrebancs que les institucions polítiques posen al moviment de renovació pedagògica i al procés de normalització engegat en l'àmbit educatiu; entrebancs que justament s'expliquen per la funció de conscienciació nacional que desplega el món educatiu.

En un altre nivell, també s'han de considerar entrebancs als drets legítims de la comunitat lingüística catalana, tant l'obstrucció demagògica d'alguns sectors econòmics i ideològics a la renovació del marc jurídic del Principat per tal d'evitar l'avanç en l'exercici dels drets lingüístics dels catalanoparlants, com determinades manifestacions inexactes d'alguns membres del Govern de les Balears que po-

den provocar confusió sobre la conveniència de la normalització lingüística o sobre la identitat de la llengua pròpia.

En aquestes circumstàncies resulta inadmissible la inhibició dels que més haurien de treballar pel reconeixement de la unitat i per la normalització de l'ús de la llengua catalana: els responsables polítics autonòmics, especialment els que donen suport a un govern estatal que no garanteix el respecte i la protecció del català que proclama la Constitució espanyola.

Per assolir els objectius legítims que hem assenyalat abans, és imprescindible que les institucions polítiques assumeixin el lideratge que els correspon en el procés de recuperació de la normalitat lingüística, que emprenguin d'una vegada la coordinació institucional entre tots els territoris de llengua catalana per rendibilitzar els esforços en la recuperació del seu ús social en tots els àmbits, que en reclamin l'oficialitat plena a tot el domini i un reconeixement legal al mateix nivell que les altres llengües estatals europees.

Davant del desinterès de molts d'aquests responsables polítics, convidam la societat a continuar enfortint els moviments reivindicatius a favor del procés de normalització cultural i a incrementar la pressió sobre els sectors polítics i econòmics contraris al reconeixement de la igualtat lingüística.

Només així la comunitat de llengua catalana podrà desenvolupar-se amb la cohesió i la capacitat necessàries per a assegurar el manteniment de la identitat lingüística i cultural, i ocupar el lloc que li pertoca entre les llengües i cultures lliures del món.

